

пентрѣ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 3.

Luni, 14. Januarie

1846.

КАП АЛ ТРЕЙСПРЕЗЕЧЕЛЕА ДИН
КАРТЕА Д. А. Gerando. Ромъніі.

(Брмар.)

Дитр'о зі адъсеръ ла пої о тінъръ
ромънъ, кареа тречеа де кьптъреадъ фърте
впнъ. Ла дичепнът нъ пзтеаї скоате ть-
вар во топ дела дьпса. Міка сълбатікъ ть-
шіа, рошіа, кьзта кь окі ла кьлдъшпнтені.
Арвкарът во въл (voile) песте капъл еї.
Асквпсъ де жьмътате сьпт дндойтріме
вълдлбї, се дмьбрвтъ, дичепъ во кьптек
ліп шї прелзпцїт, пе каре'л кьптъ кь тре-
толї непрекъртадї; дьпъ ачеса дшї кьр-
пъ кьптекъл шї ка де рефрен флїера кь
плъчере тьлгъ. Възпнд кь остепісе, фь-
кьрпът сь вїе о алтъ кьпоскьтъ а еї, ка-
реа дпкъ ера о кьптъреадъ нъ маї пзцїп
лъздатъ декът чеаа. Амъндобъ се дмьбр-
въта зна пе алта, шї сьпт въл форма о
гръпъ, кареа фъръ дндойалъ ар фї дпсъ-
флат пе во звграв. Кь кьпшоареле пле-
кате зна кьтръ алта дичепъръ ашї пълда
пегрїї окі кьтръ пої, спре а се deda кь
prezenція поастръ, шї кь о сфїалъ преа-
плъкьтъ дшї преъмъла децетеле престе
салвеле лор де монете шї де тьрцеле
дпшпрате ла пент. Ла зрмъ атът с'аъ
dedat кь vederea поастръ, дпкът пе кьп-

таръ маї тьлте хорї саъ „кьптече паціо-
вале.“ Се пьреа кь дп зрмъ дшї фак
петреканіе шїешї кїар, дпкът пе възьрпът
сілідї а ле опрі, ка сь пз'шї дешерте ре-
перторїл дитрег де кьптече. — Сфїала
лор перісе, шї еле дичепъръ а ворвї.
Ам тревъїт сь ле спзпем пентрѣ че леам
кїемат. — „Ачеста е во стръпн,“ ле зісе-
ръ, „каре вреа възьрос а въ аскълта.“ —
„Аъ дп цара дьтнеалвї нъ кьптъ оаменїї?“
дптреваръ фемеїле. — Кїзпърарът дела
еле кьмъшї кьсвте шї мерїндърї (сервіе-
те, пьнзътърї), пе каре кьцетам а ле лъа
кь міне. — „Ла че дї тревъеск Длвї тоте
ачесте лъкьрї? Аъ нъ се афлъ дп цара
де знде е дьтнеалвї?“ — Апої зрмаръ
челе маї дешепдате дптревърї деспре вър-
вадїї, де фемеїле, ва шї де черїл патріеї
теле. Кїзріосїтатеа лор фз дешепдате фърте
тълт: еле вреа сь теаргъ аколо „дп
жос.“ — „Дпсъ аколо се ворвеще о лім-
въ, пе кареа вої нъ о прїченедї,“ ле зі-
серът пої. — „Дар Дьтнеавоастръ кьт
фачедїї?“ — „Ної о прїченем.“ — „Аша
дар,“ — адаосеръ фемеїле, — „пої вот
ворвї кь Двоастръ; апої вот дивъца шї
пої лімба де аколо.“ — „Дар се чере сь
кьльторїдї треї септъмъпї.“ — „Че, орї
кь лъмеа е атът де маре?“ дптревъ впа.

Фрате-меѣ мерсе опт зѣме кѣнд vindea ikoane; апої ажѣнсе ла зп мѣнте, знде зп солдат дї зѣсе, кѣ п'ар пѣтеа мерѣе маї департе. Нѣ кѣтѣа е аколо капетѣл лѣ-меї?" — „Нѣмаї Трансїлѣанїа се термінѣ аколо. Кѣ зп паспорт фрате-тѣѣ ар фї пѣтѣт кѣлѣторї ані дѣнтреї.“ —

Партеа маре дїн десемпѣрїле (кїпѣ-рїле) алѣтѣрате дѣ карте ле лѣарѣм кѣ дагеротїпѣл. Кѣнд ромѣнїї вѣзѣрѣ лѣ-крареа ачестѣї інстрѣмент фертекѣторїѣ, пѣ се дѣдоїрѣ нїмїк, кѣ ачела ар фї лѣ-крѣл дракѣлѣї.*) Нѣ воїеа нїчї декѣм а се пѣне пайптеа лѣї: аѣ пѣ аѣеа пѣтере фертекѣтоаре дѣфрїкошатѣл окїѣ ал ма-шїнеї? Маї ла зрѣтѣ дѣпѣ че се дѣкре-дїндарѣ, кѣ п'ар фї нїчї зп перїкол, се дѣвоїрѣ а ста пемїшкадї крѣзѣнд кѣ пор-третѣл лор ва мерѣе фоарте департе. Чеа дїнтѣїе черкаре о фѣкѣрѣм кѣ зп картрас де вїволі че се опрїсе сѣпт ферестрїле поастре. Дѣтрапѣл че тѣпа вїволії, лѣѣ ордїн а пѣ се мїшка дїн лок шї вѣзѣ кѣ дѣдрептѣм чеѣа асѣпра лѣї шї а вїволі-лор сеї. Ел вѣдеа маре неодїхпѣ шї кѣнд се вѣзѣ пе сїне шї вїволії сѣї десемпадї пе леспецїоарѣ стѣтѣ кѣ тотѣл зїмїт. Чеѣа дѣл пемѣлѣзѣтїа: і се пѣреа кѣ вїволії зѣ-грѣвїдї ера преа нїчї, кѣ каре лї с'ар фаче педрептате. Омѣл пострѣ да дїн кап кѣ зп аер пе гѣндѣрї, шї дакѣ дѣ челе маї деапроане опт зїле ера сѣ се дѣтѣмпле вїволілор сѣї кѣт маї пѣдїн рѣѣ, пої неа-пѣрат ам фї кѣнїгат чїпстеа де а фї со-котїдї дѣнтре фертекѣторїї ачелѣї дїпѣт.**)

Nimik maї kѣrїoc декѣт дїскѣрсѣрїле че подї дѣчене кѣ дѣранїї ромѣнїї. Ын овсерѣкторїѣ де оаменї аскѣлѣтѣ знеорї кѣ маре интерес пемѣтерателе лор дѣнтреѣрї, каре вѣдеск зп фелїѣ де мїшкаре а спїр-тѣлѣї. Naivїtatea (сїмплїтатеа вїедеї лор) се аратѣ шї дѣтр'о тѣлѣме де датїне, пе каре ле афлї пѣмаї ла попоарѣле па-тѣреї. Еї дѣшї фак скалѣѣ (ѣаїе) ка шї indianїї nordamerїkanї, зѣдѣнд кѣ апѣ пе-трїле ферѣѣнтате. Дакѣ зп дѣтрап дѣкѣїе кѣ вechїнѣл сѣѣ врео дѣвоїалѣ, саѣ орї че треавѣ, нїчї одатѣ пѣ лїпсеѣе ашї вате прѣкѣл таре; ачеста крѣще кѣ дѣдоїта сѣвенїре ла пѣлмїле татѣ-сѣѣ шї ла зїоа дѣкѣїерїї контрактѣлѣї*). Datїna ачѣаста се афла ла Галї (стрѣвекїї пѣрїпдї аї фран-цозїлор). Сѣпт пѣрѣта сїмплїтате а ро-тѣнїлор де тѣлте орї стѣ пїтѣлатѣ пѣдї-пѣ істечѣне рѣтѣѣчоасѣ. Ын ромѣн аѣеа а чере фчатѣл зпѣї адвокат дїн мїкѣл о-раш Baїa маре. Ел мерѣе ла чѣла кѣ о пѣнѣгѣ де ѣанї а тѣлѣ шї лѣѣнд зп аер де ом сїмплѣ дї зїче: „Dѣтпѣата еїцї а-чѣла каре мїнте пе платѣ?“

Ромѣнїї сѣпт фоарте оспетаредї (прї-мїторї де стрѣнї). Де шї сѣпт сѣрачї, еї дѣсѣ нїчї одатѣ пѣ лїпсеск а дѣмпѣрдї кѣ чел маї сѣрак жѣтѣтате дїн чеана саѣ дїн тѣтѣлїга са. Чеа маї маре пѣлѣчере пе каре лїо поате фаче пропрїетарїѣл

де фер дела Nїзрнберг дѣколо прїн Баварїа пе фѣкѣ рефлексіа, кѣ сѣтенї пемдї дїн а-челе пѣрдї шї пѣлѣ астѣзї дѣшї скот кѣзѣла кѣ тот респектѣл де кѣте орї шѣрѣѣтоареа машїнѣ де авѣр (локомотїѣл) трече пе лѣл-гѣ еї. Реч.

*) Ынде се дѣтѣмплѣ ачѣаста?? Дар каре п'аре прѣнчї? Реч.

*) Токѣа ва шї маїгарѣл, сѣѣѣїл, славѣл, дѣрав. Реч.

**) A pporos. Ынѣа дїн конѣкѣторїї дрѣѣлѣлѣї

(domnѣл, Seigneur) есте, дакъ ва гѣста кѣм зѣк ромѣнїи тѣпкареѧ лор націоналѣ, тѣтѣлїга, каре нѣ е алт чева, декѣт кѣрат полента Италиенлор. Амї адѣк а-мїнте къ прїи мѣндїи Златнеї тѣмлаїѣ къ ѡн кѣлѣзз (кондуктор) ромѣн. Ам тимпѣл че попосїам ла о мїкъ оспетѣріе алѣтѣреѧ дрѣтмѣлї ел дшї мѣѣ вїн, їар еѣ тѣ дѣсеїѣ ла ѡн їсвор вестїт, пе каре'л азїам тѣртѣрѣнд мѣнгѣ ѡн спїнет. Пе ромѣнѣл теѣ дл ловї мїлѣ de mine възвѣдѣтѣ къ веѣ апѣ кѣратѣ. Ел алергѣ ла мїне къ плоска са де кѣркѣветѣ шї тѣ дшїїе къ жѣтѣтатеѧ вїнѣлї. Омѣл атѣт тѣ сілїа, дѣкѣт хотѣрѣїѣ а прїмї, темѣндѣтѣ ка нѣ кѣтѣва съ тѣ не'дѣлеагѣ, дѣтр'ачеѧ оспетарїѣл дл фѣкѣ съ прїчеапѣ, къ еѣ аш веѧ къ деосебїтѣ плѣчере апа лїмпѣде. — Ачеваш оспїталїтате пѣзѣще ромѣнѣл шї кѣтрѣ некѣпоскѣдї. Нѣ нѣ маї дл дїнѣтѣл Златнеї, чї дл тоатѣ Трансїлванїа афлї ачеѧ дагїнѣ агїнгѣтоаре де їнїтѣ де а пѣне ѡлчеоаре плїне де апѣ мѣнгѣ дрѣт пентрѣ трекуторї. Асемеѣеѧ шї сеѧра пѣн дїп пайнѣеѧ пордїлор пентрѣ чеї карїї сосекк поапѣеѧ дл сат. Чеї маї богадї адаогѣ шї пѣне. Еї даѣ ачестеї дагїнї пѣтеле де поманѣ (pro manibus пентрѣ чеї мордї), пентрѣ-къ еї кред, къ дакъ вор да челор вїї, рѣпосадїї лор пе чеѧа лѣтѣ нѣ вор сѣѣерї нїчї фоаме нїчї сете. Ла тѣргѣрї алѣаргѣ вѣрѣадї шї фетѣмеї спре а сѣрѣта тѣна попїї, каре ка шї еї кѣлѣат дл опїнчї дѣрѣнепїї венї сїре а вїнде шї а кѣтпѣра вїте. Тїпереле фете тѣмѣл къ ѡлчеоаре шї дѣвїїе къ апѣ пе чеї сетошї. Дакъ ѡн ромѣн тоаре дл кѣтаре сат, аї сѣї кок пѣне шї о даѣ де поманѣ, къ каре аратѣ къ лаѣ ївїт.

Рѣпосатѣл vede, шї дѣпѣ фапта лор тѣ-сѣрѣ ївїреѧ лор.

Дѣтрѣ адеѣтр пентрѣ ѡн попор ка ачеста нїчї декѣм нѣ треѣѣе съ деспѣдеж-дѣїм. Де шї ромѣнїи сѣнт кѣзѣдї греѣ, еї тотѣшї негрешїт се вор рїдїка їарѣ, кѣчї еї сѣнт прїмїторї де о репѣде кѣлтї-варе (carables d'un développement rapide). Nїmїnї нѣ ва неѧ скѣдерїле шї вїдїѣрїле лор. Ленеѧ лор е де проверѣ (de пїлѣт); еї се дѣтѣатѣ дл тоатѣ дѣмїнека де вїнарѣл лор де прѣне,*) пѣнѣ аѣ врезн кѣрї-дѣрїѣ. Еї се фолосекк де вїкленїе, кареѧ е арѣа слаѣлї шї ал склаѣлї (du faible, de l'esclave), сѣнт шї сетошї де рѣ-ѣнѣаре, кареѧ дѣсоѣеѣе пѣрѣреѧ пе вї-кленїе. Ам време че магїарѣл дшї вар-сѣ дѣтр'о клїпѣ тѣнїа колкѣїтоаре дѣ-трѣнѣл, ромѣнѣл шїо аскѣнде шї тѣш-кѣндѣ'шї вѣзеле зїче: „Dїне мїнте.“ Co-сїнд прїлежѣл, фї сїгѣр къ ел п'аѣ вїтат. „Сѣ те пѣзѣдї де дїне мїнте,“ зїче ѡн проверѣ магїар. Ам веакѣл трекут кѣнд повїлїтеѧ дї апѣса къ жѣг преѧ тїрѣнск, еї дл револта деѧа 1784 дшї рѣсѣнѣарѣ кѣрїчел, кѣчї нѣ кѣрѣдѣр нїчї вѣрѣста нїчї секѣл. Револта ачѣаста о дѣтрепїнсе ѡн дѣран дїп комїтатѣл Zarand аѣтѣе Хора. Ел се дѣдѣесе къ ѡн алт соѣ ал сѣѣ а-нѣтѣ Клѣшка шї амѣндої дшї дѣтрѣнїрѣ ванделе лор сѣнт ѡн стежарѣ преѧ векїѣ каре се маї vede дѣкѣ дл пѣдѣреѧ Бѣї-де-Крїш. Еї дшї фѣкѣрѣл планѣл ка нїѣе ѣепералї харнїчї шї мерсерѣ дрѣпт асѣ-

*) Нѣ есте ал лор, чї ал прїпїетарїлор, кѣчї лор дл їѣвѣдїте нѣ ле есте словод ал фѣр-ѣе, каре дѣкѣ е о тѣре порѣчїре дѣтре че-теле де непорѣчїрї.

пра зпор фортъреде не каре ле арсеръ. Гъвернъл дитързіе а тримите тръпе дн контра ревеллор, де знде с'аѣ скорнит ворва, къ Іосіф II. дін зра кътръ повліме ар фі провокат днсъш тѣвзѣрме; ші ръскоала девенісе амерінцътоаре, кънд повлімі магіарі днкълекънд каіі, о пѣдшпръ. Капіі револтеі мѣріръ моарте де крими-налі. Дн комітатъл Zarand, дн каре сънт фоарте мѣлці ромъні, се афлъ ла мѣлте касе портретъл лѣі Хора. Ел е днвѣркат богат, фацаі е рѣменъ фоарте, дн мѣлъ ціне зп вас де азр плін де він. Де де сънт стаѣ къвінтеле: Хора вѣ ші ходінеце, цара плънѣ ші плътеце.

С'аѣ арѣтат дн осевіте тімпѣрі лотріі де дрѣмѣрі, каріі саѣ дін лене саѣ дін рѣвзпаре пѣрѣсіндѣ'ші къмінѣл, віедѣіа не сокотеала челормалці сътені. Нѣ одатъ везі къ зпні ромъні къ кіпѣл ачеста се арѣнкъ дн лѣптъ асѣпра соціетъдеі. Трекънд поі прін мѣнціі Трѣскълѣі зп кълѣвз не повестіа маі мѣлте трѣсѣрі крѣпчене а зпні лотрѣ, каре рѣспѣндісе кътретѣр дн ачел цінѣт. Дін депѣртаре се азѣіа пѣшкътѣрі, каре поі крѣдеат къ сънт дела вѣпѣторі; ла репнтоарчере пі с'аѣ спѣс, къ дѣпъ че хѣсаріі комітатѣлѣі къл-касѣрѣ маі мѣлт тімп дн зрма лотрѣлѣі къ пѣціме трасе, маі ла зрмѣ пѣсерѣ мѣпа не ел. Апроапе де Баіа маре зп лок спре поала мѣптелѣі се пѣмѣще „Сѣрїтѣра лѣі Шінтеа,“ днтрѣ сѣвеніреа зпві лотрѣ файмос каре пѣртасе ачест пѣме. Днпѣ-ціт фоарте де хѣсаріі комітатѣлѣі Мара-тѣрѣш фѣці кътрѣ дрѣмѣл де царѣ, кънд деодатъ веде дн фацѣ къ сіне хѣсаріі ді-стріктѣлѣі Кіоар. Ачі се днпѣлніа дѣбъ комітате, ші аша ел се вѣзѣ днпреціѣ-

рат прін дѣбъ трѣпе деодатъ. Сѣѣпарѣа семѣпа а фі песте пѣтінцѣ. Дрѣмѣл къ-прінс де дѣшмані, се шерпѣіа спре деал дн жос. Де о латѣре се пѣлда зп мѣпте репезіш, не каре Шінтеа п'авѣ тімп ал зрка; де чеалалтъ парте се дескідѣа о адѣпчіме маре. О репѣде прівіре ла ло-калітате дн дѣде сѣат. Каравіна шіо лѣѣ де змѣр, апѣкѣ о ратѣрѣ гроасѣ, о лѣѣ днтрѣ пічоаре ші се днпѣнтѣ спре адѣп-чіме фѣцінд, іар къ ратѣра опрінд оареш-към репезімеа. Не кънд ажѣсе сънт мѣпте, ел къзѣ пѣтрѣнс де глѣнде.

Ромънѣл дела фіре пѣ е рѣсѣоіос; дакъ днсъ л'аі днролат одатъ, се фаче осташ вѣп. Ел п'аре фѣріа ші іздеала магіарѣлѣі, есте днсъ маі червїкос (маі не'ндѣплекат) днтрѣ а са днпротівіре. „Дѣ не моарте,“ е зп проверѣ днтрѣ-вѣіт ла ромъні. Ла еі аѣ маі рѣмас дн-къ чева дін тѣріа (вітежіа) Романілор, ші дн асемѣпаре къ сасіі а кърор фѣрвін-деалъ де паче пѣ лесне се аратъ аіреа де кът ла пѣгѣдеторіе, зік еі: „Ла зп ромън зече сасі.“ —

Ромъніі ла днченѣт форма класа дн-віпшілор, адїкъ а сервілор. Дар сънт гѣ-вѣрнѣл прінцілор пѣмѣптені (?), зп пѣ-тѣр дін еі фѣ повлітат пѣнтрѣ сервіціѣрі остѣшѣціі ші лѣарѣ парте ла тоате дре-птѣріле повлімеі магіаре. Зрмашіі лѣр дн партеа чеа маі маре пѣрчѣсерѣ а віе-цѣі ка цѣрані, саѣ къ прімїрѣ дерегѣторіі фелїзріте дн комітате. Знеорі еі днші пѣстрарѣ сімѣемінтеле націонале, ші кънд лі се да прїлеж, се сілїрѣ а арѣпка о парте дін лѣстрѣл че авѣ, асѣпра конпаціоналілор. Дн тімпѣл пѣтречеріі теле дн Трансіл-ваніа зп повїл ромън мѣрі дн вечїпѣтатеа

unde petreceram eă. Vădva sa ăi făcă o comăndare vrednică de un prinț. O septămintă ăntreagă steteră mesela ащервте, ла каре пѣтеа кѣпринде лок тоді каріи venia. Trei сѣте повілі ромъні ши песте о miie цѣрані лварь парте ла ачест оспѣдѣ отерік, каре се repoiesce de dăb-спрезече орі (?) ăн ан. ăн zioa de mортънтаре се трасеръ клопотеле дела dăb-спрезече сате ши мортъл фѣ петрекѣт de un кортецъ de dăbзечі ши чіпчі попі. Се фѣкърь dăbзечі ши чіпчі de стѣрї, ши фіе-каре преот не рѣнд чіті ектепіа. Zioa се ăнкеіе кѣ un оспѣд скѣмп, ла каре локъл фіекърѣі попъ ера таркат кѣ о ъл плінь de mіере, коперіть кѣ un колак не каре ера ăнфіптъ о фѣеліе.

(Ва зрта.)

Б И С Т Р И Ц А.

(ăнкеіере.)

Коворăndвне дела Пещеръ, ăноціді de ветъл Бістріці че кърде ăн вале, лварьм о потекъ че дѣче ла Арпота, мікь вісерікь, спре mіазъ поапте, ашезатъ ла о ăнълдіме de dăb орі маі сѣс декът Пещера. De ши Арпота се vede din къртеа тѣпѣстірі, ăар ăндатъ че ăнчепі а сѣі, decімеа пѣдѣрі ши ăнълдімеа векілор пещері ăді астѣпъ vederea. Nimik нѣ ăді спѣне кѣ те аї апропіат декът лѣтратъл вѣпілор че те пресіпт, ши вестек пѣрпінцілор кѣ ле vine о vізіть.

Ne mіram de ідеала кѣ каре сѣіа кѣлѣгъръл пострѣ, кърѣіа тѣлдімеа анілор тревѣіа сѣі фі слѣвіт пѣтеріле, ăар каре нѣ сѣ арѣта нічі декът овосіт, ăн време

че поі авъръм тревѣіндъ сѣ не odіxнім ăн маі тѣлте рăндѣрі. Іатъ че е de-пріндереа.

Не тѣкеа dealăлѣі, афаръ din zidѣрїле Арпоті, есте un фоішор de лемп, пѣреді кърѣіа сѣнт акоперіці кѣ пѣтеле тѣтълор vізітаторілор кредіноші каре аѣ авѣт рѣв-дарае сѣ се сѣе аколо. ăнтре алте пѣте, чітірѣм не ал знеі dame кѣпоскѣте, ши un фел de афоріст, скріс de ачешші тѣпъ, ăмпотрїва вѣтрѣпелор кокете ка-ре се жок кѣ лініщеа famілілор, ши ăші фак о пропріетате din вѣрѣаді алтора; лѣкрѣ че не фѣкѣ сѣ кредет кѣ D-ей се афла атѣнчі ăн mінѣте de жалзіе, ши кѣ авеа сѣ се пѣжогъ de врео некредіндъ каснікь.

Din ачел фоішор vederea сѣ ăntinde ăн депѣртаре песте тѣнці ши кѣмпіі, пѣлъ апроане de Рѣмнік. ăн дреапта, маі жос есте Пещера пѣспікѣлѣі, ши ăн вале Бістріца. Маре тревѣе сѣ фі фост аневоінда, кѣ каре сѣ фѣчеа ачесте zidірі ла асфел de ăнълдіме; ăар сѣ vede кѣ грезтатеа vірѣіть, ера зпѣл din мерітеле реліціоасе але времилор de атѣнчі. Апоі ачесте тѣпѣстірі не ăнълдімеа тѣнцілор, ера ка ніще четѣдѣі каре слѣжеа de azіл лібертѣці ла ăмпрежѣрѣрі греле. Trei кѣлѣгърі алкѣтвек тоатъ попѣлаціа Арпоті. Ачестѣ вісерікь аре un venit de 100,000 леі, ши кѣ тоате ачестеа, нѣ шіѣ din акѣі прічінъ, кѣлѣгърі сѣнт сіліці сѣ чершітореаскь пріп сате пентрѣ цінереа vіеді лор, ши а канделі каре арде не ăн-четат ла мортѣнтъл Domпѣлѣі Басарав; мортѣнт фрѣмос, каре деспѣгѣвеще кѣ тѣлдімїре не кѣлѣтор de остенеала че ăші дѣ ка сѣл vізітезе.

Ачест монумент есте де маршър альбъ, рѣдикат де пѣтѣнт ка де патрѣ палме, ші лѣнг ка де патрѣ пічоаре. Не дѣлсѣл есте съпатъ дн реліеф артѣра принцѣлѣ ші а цѣрі, тѣзѣрі ші стеагѣрі.

Ам зѣовіт маі тѣлте чеасѣрі дн лѣзѣтрѣл вісерічі, шезѣнд пе піатра торѣжѣнтѣлѣ, ші ворѣнд де віртѣділе зѣві принцъ кѣ інімъ повілѣ, каре, щіінд а вірѣі а преферат тотд'аѣна вѣзѣріле пѣчі, каре, деѣоінік а доѣжнді пѣтмеле де конкерант, а алес пе ачела де леѣіѣитор ші дівілізитор ал паѣіі сале. Ценерос кѣтре врѣжташі сѣі, ші дрепт кѣтре тоді, поате сѣ зікѣ чінеѣа кѣ ел п'а фѣкѣталтѣ грешалтѣ декѣт ачѣа де а трѣі преа тѣлт. Бѣтрѣпѣцеле лѣі л'аѣ фѣкѣт сѣ калѣ сѣпт іпфлѣінда зѣор міністрі печіністіді ші пѣвреднічі, каре іаѣ дѣтѣпекат слаѣа, ші іаѣ атѣрѣжт челе дін зѣртѣ зіле але віеді.

Бѣтрѣжѣл принцъ есте зѣгрѣвіт дн вісерікѣ, дн фаѣа торѣжѣнтѣлѣ. Ел поартѣ антеріѣ кѣ флорі, талотеа дѣѣлѣнітѣ кѣ рѣс ші короанѣ. Статѣра лѣі е дѣалтѣ, пѣрѣл алѣ ші кіпѣл бѣрѣѣтеск.

Дѣпѣ че вѣзѣрѣм дн деатѣрѣнтѣл тот че Арпота аѣа де вѣзѣт, пе дѣторсерѣм ла тѣпѣстіре, зѣде сосісерѣ дн ліпса поастрѣ ші алді візітаторі. О копілідѣ ка де треі ані, веселѣ ші фрѣмоасѣ, се жѣѣа пе іарѣѣ. Дѣтреѣжнді де пѣтмеле кѣлѣторімор, афларѣм кѣ есте зѣ воер Краіоѣеан кѣ фаміліа са. Кѣ тоате кѣ дѣпѣ пѣтмеле че дѣмі спѣсерѣ, ачѣастѣ фаміліе пѣ дѣмі ера кѣпоскѣтѣ, дар о кѣрїозітате пѣдеслѣшітѣ тѣ дѣдептѣ сѣ іптрѣ дн вісерікѣ, зѣде сѣ афла кѣлѣторіі. Дѣпайнтеѣа богатѣлѣі кошчѣіг дн каре одіхнѣск моащеле сѣжѣнтѣлѣ Грігоріе Де-

каполітѣ, вѣзѣі о фетее дѣдѣлѣкіатѣ каре пѣрѣа а се рѣга кѣ фервіндеалѣ. Дѣпѣгѣ дѣлса ера о алтѣ тѣпѣрѣ, че се пѣрѣа кѣ п'аре сѣ сѣпере пе сѣжѣнтѣл, кѣ нічі о рѣгѣчѣіѣне. Кѣнд фетееіа чеа дінтѣіѣ дѣші дѣптоарсе капѣл, вѣзѣі ніѣде трѣсѣрі каре дѣмі адѣѣеа анінте о персоанѣ че ам кѣпоскѣт алтѣдатѣ. Дар векеа теа кѣпощііндѣ аѣа зѣп кіп дѣсѣфлѣдїт де колоріле дїмїнеді, окї плїні де фок ші де віоѣіѣне, ші зѣп че зѣжѣвітор дн тоате мішкѣріле; ачѣаста дін протїѣѣ аѣа сѣѣерїнда ші гѣлѣіѣеала зѣгрѣвіте пе кіп, окї стїпні ші фѣрѣ еспресіе, ші зѣп че дѣрерос дн тоатѣ фїінда. Еа се зїтѣ ла пої, апої шопті зѣпче тоѣарѣші сале, апої, дѣпѣ че ешїрѣм дін вісерікѣ, дѣмі дѣте кѣпощііндѣ. „Сѣпт сігѣрѣ, зісе, кѣ пѣ тѣ маі кѣпощї, дар пѣ почїѣ сѣ тѣ тір, кѣчї щїѣ віне кѣт м'ам скїмѣат.“

Се поате дѣдѣелеѣе зімірѣа теа кѣнд тѣ дѣкредїндаї кѣ есте ачѣеаш персоанѣ пе каре кѣ треі ані маі пайнте о вѣзѣсем тѣпѣрѣ ші фрѣмѣсѣ. Дѣмі адѣсеїѣ анінте де кѣвінтеле проорокѣлѣі: „О сѣфларе треѣѣ ші флорѣа кѣзѣ, ші пѣтѣнтѣл че о пѣртѣ пѣ о ѣа маі кѣпоащѣ!“ Треі ані аѣ фост дѣдѣствї ка сѣ пѣе о деосевїре грозавѣ дѣнтре фата де атѣнчї ші дѣнтре фетееіа де акѣм! Дар тѣлте сѣпт дѣрерїле омѣлѣі, ші адѣнчї ші амаре сѣѣерїнделе інімі. Скїмѣареа адѣсѣ де време, есте о леѣе а патѣрі че дѣші зѣтѣазѣ кѣрсѣл, фѣрѣ сѣ аїѣѣ дн сіне німік сѣжѣшїітор, кѣчї дѣші гѣсѣеѣе зѣ фел де тѣлгѣіѣере дн соарта овїѣеаскѣ, дар ачѣа прїчїнѣітѣ де сѣѣерїнделе морале, е трїстѣ ка моартеа ші анасѣ сѣфлетѣл кѣ зѣ септїмент дѣрерос.

Кѣнд те прѣѣѣлї сѣара пе о ліѣеде

вещедъ, ши веџи копачи десвѣркаци де по-
доава лор, ши фрѣзеле галбене рѣсипите
де вѣлтѣри лн адѣнчѣмеа вѣлор, ведереа
ачеаста дешчаптъ лн свѣлет idei мѣлап-
холѣче, фѣръ амѣрѣчѣне, о реверѣе пе-
деслѣшѣтъ ши те гѣндеѣи поате ла ѣарна
вѣѣди. Дар кѣнд примѣвара, о вѣжелѣе пе-
щептатъ рѣнеазъ партерѣл, ши замѣмеле
вещежѣте аконоер пѣтѣптъл, де аѣ авѣт
врезн фѣѣ пе каре л'аѣ пѣрѣвѣт лѣкѣ лн
леагѣт, врезн фрате саѣ зп прѣетеп, саѣ
орѣ че фѣпѣдъ ѣвѣтъ каре теа лѣсат фѣръ
време, гѣсеѣи о асетѣпаре трѣстѣ лѣтре
соарта лор кѣ а ачелор планте, ши зѣчѣ кѣ
аша пѣере, аша съ трече тот че е вѣп ши
фрѣтос лн лѣтеа ачеаста!

Лн пѣѣпъ време кѣт маѣ зѣвовѣрѣт
ла Бѣстрѣа, кѣлѣгѣри пе спѣсерѣ тѣлте
деспрѣ тѣкѣлошиа лор ши обѣчѣвѣриле арѣ-
стократѣче але пѣрѣнтелѣи Ігѣмен. Норо-
чѣре кѣ поѣ венѣсерѣт лн трѣсѣрѣ кѣ па-
трѣ каѣ, кѣ зп сѣрѣѣѣ каре стрѣга де лѣѣ
лѣа авѣл, ши кѣ доѣ дорованѣи че лѣ ерам
даторѣ прѣетѣвѣѣи лнгрѣжѣрѣ а кѣрмѣто-
рѣлѣи дѣп ачел жѣдеѣ. Алѣел ам фѣ фост
лн примѣжѣѣ съ тѣлпеп афарѣ дѣп тѣпѣ-
стѣре, дѣпъ кѣт съ зрѣнеазъ кѣ алѣи пѣкѣ-
тошѣ, каре вѣп пе жос ши фѣръ сѣѣтъ.

Дѣпъ зп адеѣр трѣвѣал, лнпѣнтѣа лѣи
Дѣмнезеѣ сѣнтѣм тоѣи д'о потрѣвѣ, ши лн
лѣкашѣл лѣи пѣ есте тѣк саѣ шарѣ; дар зпѣ
дѣп зрѣтѣторѣ Апостолѣлор, зѣтѣнд адеѣв-
рѣл ачеста, ши черчетѣнд кѣ скѣтпѣтате
дѣстѣнѣѣиле соѣиале, те прѣѣтѣск вѣне дакѣ
вѣѣ фѣ воер, ши лѣкѣ воер таре; маѣ пѣ-
ѣп вѣне дакѣ вѣѣ фѣ пѣгѣѣѣтор; ѣар де вѣѣ
фѣ дѣрап те поѣтѣск афарѣ.

Апоѣ съ пѣлѣпг кѣ стѣпѣнѣреа лѣ пе-
фрѣнтѣдеѣе, лѣвѣнд о парте дѣп венѣтѣриле

тѣпѣстѣреѣи пѣнтрѣ трѣвѣпѣеле статѣлѣи:
Стѣпѣнѣреа леа лѣсат лѣдѣстѣл ка съ трѣ-
ѣаскѣ дѣпъ кѣвѣпѣдъ, ши лѣкѣ съ факѣ ши
чеѣа вѣпѣтѣѣи: Съ пе арате дар вѣпѣтѣ-
ѣиле каре ле фак саѣ каре леаѣ фѣкѣт кѣар
пѣлѣ съ пѣ лѣ се ѣа ачесте венѣтѣрѣи; съ пе
арате фетеле сѣрѣче каре леаѣ ажѣтат,
копѣи сѣртанѣ каре ѣаѣ пѣс лн шкоале, спѣ-
талѣриле каре ле аѣ лѣтѣмеѣат, съ пѣ ле
арате ачестеа, ши атѣпчѣ vom зѣче кѣ тре-
вѣѣа пѣ пѣтаѣ съ лѣ се лѣсе венѣтѣриле, дар
лѣкѣ съ лѣ се таѣ адаѣе. Чеѣи дѣпѣтѣи кѣ-
лѣгѣрѣ кѣрора с'а лѣкредѣнѣат дѣреѣѣиа тѣ-
пѣстѣриле, с'аѣ арѣтат вѣреднѣчѣ де сарѣѣна
лор, ши аѣ лѣмплѣнѣт лн кѣѣет кѣрат до-
рѣѣа фѣндаторѣлор. Дар алѣи маѣ тѣрѣѣѣ
молѣпсѣндѣсѣ де патѣмиле ши вѣпѣтѣѣиле
каре тѣпѣчѣск соѣѣетатеа, аѣ врѣт се адѣне
копорѣ ши съ 'поате лн авѣр. Дѣмнезеѣскѣл
фѣѣ ал Марѣи ера сѣрак ши змерѣт, ѣар оа-
тѣнѣи каре аѣ фѣкѣт жѣрѣтѣпѣт де сѣрѣчѣе
ши де змерѣнѣе, с'аѣ лѣнтреѣкѣт ла вогѣѣѣи,
ши аѣ прѣвѣмлат трѣфѣа лор лн тѣжлокѣл
овѣѣи. Шѣѣ кѣ сѣпѣт ла ачѣаста екѣспѣи
вѣреднѣче де чѣпѣсте, дар а'шѣ дорѣи съ фѣе
лѣкѣ маѣ тѣлте, пѣнтрѣ ѣнтѣресѣл зѣѣѣ крѣ-
дѣнѣе каре слѣвѣеѣе дѣп зѣ лн зѣ, каре пѣ
с'а лѣтѣпс атѣт, дѣкѣт прѣп моралѣл сѣѣѣ
чел десѣвѣрѣшѣт, прѣп авѣнѣгаѣѣе ши ѣзѣре
де оменѣре ши ал кѣрѣа лѣтѣмеѣитор, зѣчеа
вѣчѣнѣчѣлор сѣѣ: „Чел дѣпѣтѣи дѣнтре воѣ сѣѣ
фѣе чел дѣп зрѣтѣ.“

АРХИВА АЛБИНЕИ.

Дѣп Архѣва Албѣнѣи кареа есе дѣп тѣмп
лн тѣмп ка сѣпѣмент се пѣвлѣкѣ ши Nr.
10 ши 11 кѣте о коалѣ ши алте дѣбъ сѣпѣле-
менте.

Ачеши Нрі ксприндѣ іаръши докзменте істориче пентрѣ имперіал ромъно-вългар історичімор де маре интерес. Ноі не търдиним о скоате дін свплементѣл Нр. 11 ачестеа :

Прекъм пѣтѣнтѣл ши рѣнеле пі аѣ пѣстрат дн сінѣл лор монзменте археолодиче, дін кареле се пот кѣде аствѣи челе маі сѣгре date істориче ши кареле ар фі де доріт а се кѣта ши а се адѣна хронологік ши џеографік днтр'ѣн Алвѣм џеперал ал Дачіімор, (дн фрѣнтеа кървѣа віне ар фі а съ се адагга тавлеме пѣтінгериче ши а ле колѣтнеі Траіане), deasemenea гѣра попорѣлѣ ромън лѣкѣитор дін провинцііле Дачіеі, аѣ пѣстрат кѣвінтеле романе інтеріте дн тінпѣрї де челе варваре стрейне, де доріт ар фі ка літерадіі ши філо-ромънїі де піп осевітеле провинціі Дачіене съ ле адѣне ши съ ле пѣвліче прїа тіжлокѣл фоллор, ка дѣпре тінп съ афле лексікографіі пострїі матеріе. Кѣ асемене скоп пѣвлік ши еѣ вртѣтоареле кѣвінте адѣнате дін Молдова, дін кареле о парте с'аѣ тінпѣрїт дн Фоллетоанеле Алвінеі анѣл трекѣт (пѣпѣла Нр. 45), а кѣрора контінзадіе сънт ши аічеа вртѣтоареле :

А.

Апоатін, тіелѣл де вн ап, прекъм : терџіѣл де трїі.

Аретеле, вервечеле (ariete).

Адевез ши адевесек, токмеск, адѣн. Адевез ши ам адеват тоате хѣртїіле тревѣтоаре (adaequo-age).

Арѣмліе де гѣџе, (сромот), larma.

Акоавѣ. Мѣсѣрѣ де ліквіде.

Аџітѣ, аџета, плекаре, дорінџѣ ; agitus, а-

gitatio, agito, am, сънт аџіт съ факчева, п. к. преаџіт, кѣџет, etc.

Б.

Балѣ сеаѣ велѣѣ : фѣарѣ, belua. Бала дракѣлѣ.

База-окїѣ : кѣѣтѣторїѣ дн жос, bassachio. Кавѣѣ басаокїѣл.

Бѣџѣ : вастоп, тоіаг, фѣсте, жердіе, кондак, стеап, пертїкѣ, пѣрдіе, адапар, харар ; baculus.

Бѣџа сеаѣ Басіа. Кѣрѣвнеле апрїнс. Дѣла Braga.

В.

Верѣеле ши вежеле, і дѣк верѣеле : се зїче кѣнд аре чїнева фрікѣ де вн лѣкрѣ съ нѣ се стрїче, провервїе романѣ, карїі пѣрта верѣеле дн фѣшіе пентрѣ внѣл че ера съ фїе пѣнїт (pedencit) де ачееа : і дѣк верѣеле.

Властїнѣ : тїпѣ сеаѣ моластїнѣ.

Вѣтѣіе ; капра че ѣптѣеа оарѣ фатѣ, vitula. Венѣс ; вн соїѣ де ѣлм.

Вїлан : вїлан, вїклеан, vilain, vilano.

Вїліѣа вѣптѣлѣі : пѣтереа, via.

Вїѣѣ : вал де сѣман, рѣѣѣѣна де вндеї vexillum (vico).

Г.

Гѣтѣїѣ ши гѣтѣѣѣѣ, simulus, стог.

Гѣѣѣл : канѣѣѣл, глѣѣѣ, команакѣл, кѣѣѣліонѣл. Guscio.

Гаскѣ : колїѣѣ дін дої пѣредїі ши вн фѣнд, шопрон, олог. Casca.

Гѣтѣвосї ; се гѣтѣвосїа ла фок ; се сгрѣвїа, се дндесїа, simbo.

Галенѣе : галошї.

А Гѣтѣва. А прїнде, а гѣѣѣ сеаѣ вѣпѣі.

(Ва зрма.)